

Atominės energetikos perspektyvos ir reguliavimas Europoje

Paulius Koverovas

2011 m. lapkričio 10 d.

Vilnius

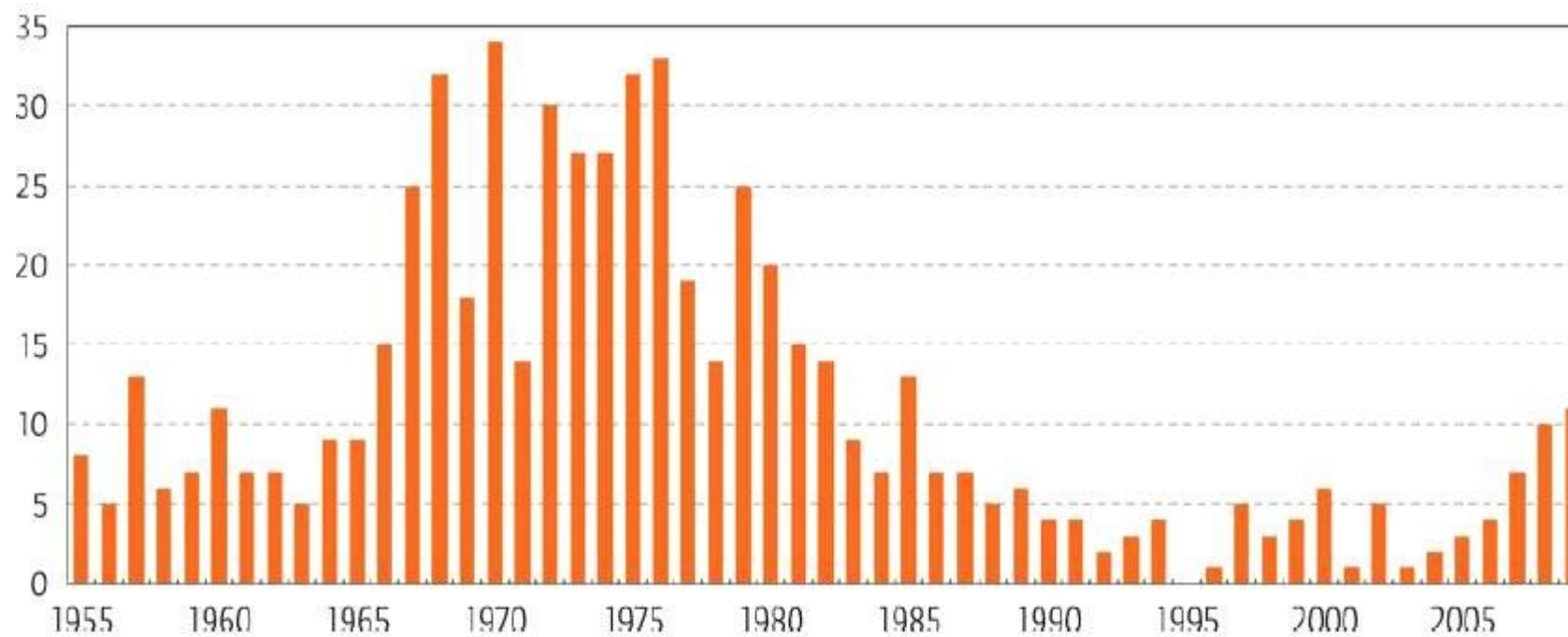
www.sorainen.com

- Branduolinė energetika pasaulyje ir Europoje – esminiai faktai
- Atominės elektrinės Europoje
- Investicinė aplinka ir ją sąlygojantys veiksniai
- Branduolinės energetikos teisinis reguliavimas
- Apibendrinimas

Branduolinė energetika pasaulyje

- Pirmoji AE pradėjo gaminti elektrą 1954 m.
- Daugelyje šalių paskutinius 30 metų naujos atominės elektrinės nebuvo statomos. Tai lėmė 1970-1980 metų branduolinės avarijos, kurios pareikalavo nemažai aukų
- Šiandien pasaulyje yra apie 440 atominių reaktorių, kurie 2010 m. pagamino daugiau kaip 2 558 TWh elektros energijos
- IAEA duomenimis, atominėse elektrinėse pagaminta elektros energija sudaro apie 15 proc. visos pasaulyje pagaminamos elektros energijos
- Elektros energijos poreikis visame pasaulyje nuolat didėja. IAEA prognozėmis, iki 2035 m. elektros energijos paklausa išaugs 49 proc.

Atominių elektrinių statybų tendencijos

ce: IAEA PRIS.

- Europoje atominės elektrinės pagamina apie trečdalį visos elektros energijos
- Apie 45 proc. šios elektros energijos pagamina Prancūzijos atominės elektrinės
- Šiuo metu Europoje veikia 158 atominiai reaktoriai, 6 statomi, kiti planuojami statyti

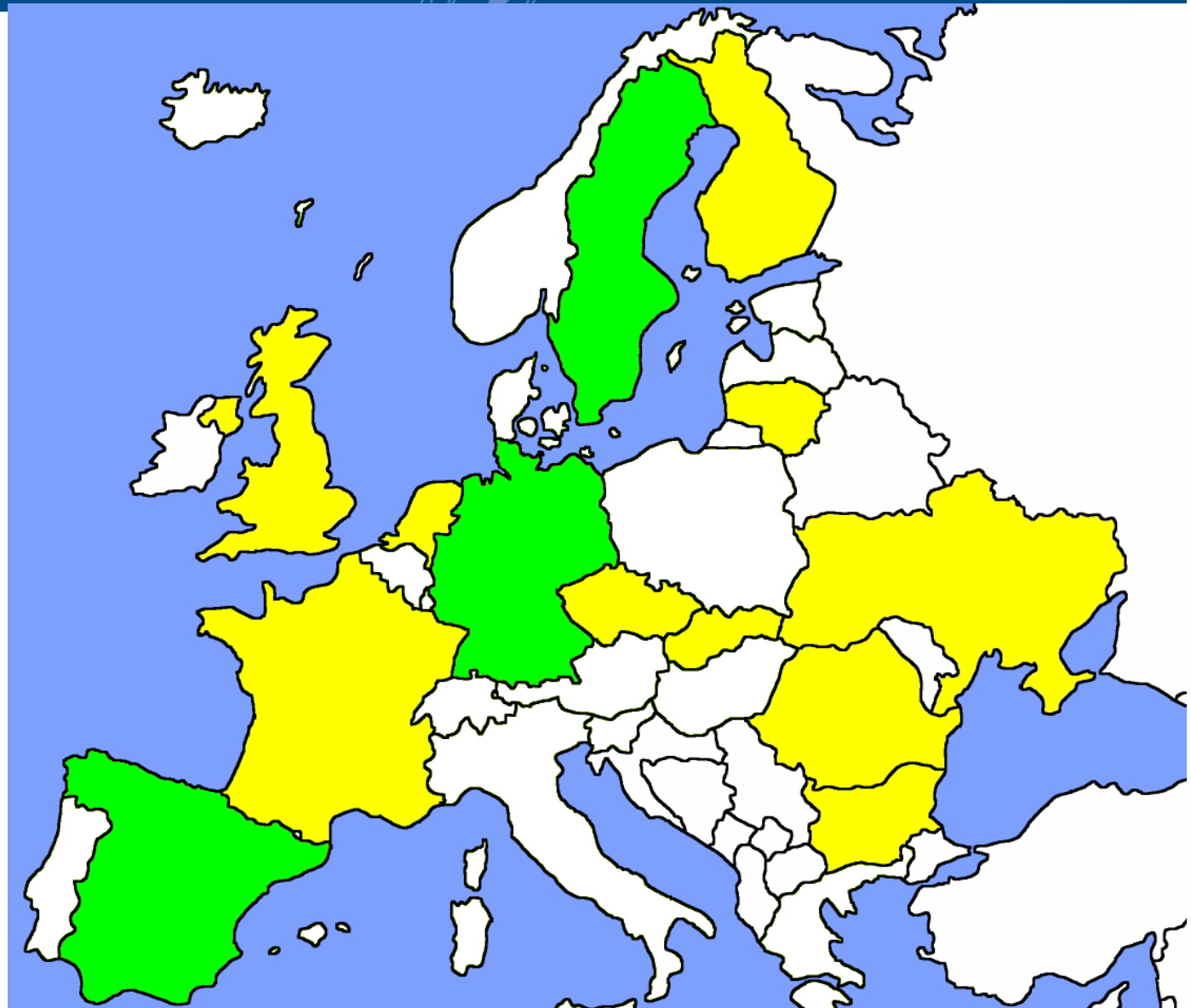
Atominės elektrinės Europoje

 Šalys, planuojančios atsisakyti atominės energijos:

- Vokietija
- Ispanija
- Švedija

 Šalys, planuojančios/statančios naujas atominės elektrines:

- Didžioji Britanija
- Prancūzija
- Ukraina
- Lietuva
- Bulgarija
- Rumunija
- Čekija
- Suomija
- Nyderlandų Karalystė
- Slovakija

Branduolinės energetikos perspektyvos Europoje

- Europoje nėra vieningos nuomonės dėl branduolinės energetikos ateities – vienos valstybės stabdo atominius reaktorius, kitos planuoja statyti naujus
- Nepaisant pastangų didinti elektros energijos naudojimo efektyvumą, nuolat didėja elektros energijos poreikis. Todėl tikėtina, kad branduolinė energija yra vienas iš didėjančio poreikio patenkinimo sprendimų
- Nors pastarasis dešimtmetis vadinamas branduolinės energijos renesansu, tokios šalys kaip Vokietija, Švedija, Šveicarija, Ispanija skelbia ketinančios per artimiausius dešimtmečius atsisakyti šios energijos rūšies

Investicinė aplinka. Apsisprendimą lemiantys veiksniai

- Elektros energijos kaina
- Energijos gamybos ištekliai
- Konkurencijos užtikrinimas
- Valstybės nepriklausomumas
- CO₂ kiekio mažinimas
- Politiniai veiksniai
- Visuomenės požiūris
- Informacijos sklaida apie branduolinę saugą
- Ilgalaikių įsipareigojimų baimė
- Kitų technologijų plėtra

Vaizduotė ar realybė?

- **Politiniai veiksniai** – politinius sprendimus sąlygoja ne tik ekonominiai ir technologiniai veiksniai
- **Visuomenės nuomonė** – kiekvieną branduolinį incidentą visuomenė suvokia kaip realią ir suprantamą žalą, informacija apie branduolinės energetikos naudą mažai suvokiama
- **Informacijos sklaida apie branduolinę saugą** – visuomenės nuomonę apie branduolinį saugumą daugiausia įtakoja informacija apie branduolinius incidentus
- **Kitų technologijų plėtra** – kam reikalinga branduolinė energija, jeigu energetikos ateitis priklauso atsinaujinantiems energijos ištekliams?

Kuo patraukli branduolinė energija?

- **Elektros energijos kaina** – branduolinės elektros energijos savikaina išlieka iš esmės pastovi visą atominės elektrinės gyvavimo laikotarpį
- **Energijos gamybos išteklių** – kuro kaina neturi esminės įtakos branduolinės elektros energijos kainai
- **Konkurencijos užtikrinimas** – branduolinė energija konkuruoja su iš iškastinio kuro gaminama elektros energija, bet nėra priemonė stabdyti atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą
- **Valstybės nepriklausomumas** – valstybė iš esmės nėra priklausoma nuo įvežtinio kuro, nes pasauliniai urano išteklių ir santykinai mažas kuro poreikis energijos gamybai leidžia užtikrinti ilgalaikes atsargas
- **CO₂ kiekio mažinimas** – Europos Sąjunga planuoja iki 2020 m. sumažinti išmetamo CO₂ kiekį 20 proc. Visa branduolinė grandis – nuo urano išgavimo iki atliekų saugojimo bei atominės elektrinės statybos, išskiria vos 3 g CO₂ vienai KWh pagamintos elektros energijos

- Skaidrios ir efektyvios teisinės aplinkos sukūrimas
- Kvalifikuotas projekto valdymas
- Išankstinės ir einamosios patikros institucinės sistemos efektyvus funkcionavimas
- Nuolatinė poveikio aplinkai kontrolė
- Kvalifikuotų specialistų rengimas
- Efektyvi visuomenės informavimo sistema
- Aiškūs atsakomybės kriterijai

Atominės energetikos reguliavimas

▪ Tarptautinis reguliavimas

- Tarptautinė atominės energijos agentūra (TATENA)
- Svarbiausios tarptautinės sutartys atominės energetikos srityje: Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą, Branduolinės saugos konvencija, Konvencija dėl pagalbos įvykus branduolinei avarijai arba kilus radiologiniam pavojui, Branduolinių medžiagų fizinės saugos konvencija, Bendras Protokolas dėl Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir Paryžiaus konvencijos dėl atsakomybės prieš trečią šalį atominės energijos srityje, ir kt.

▪ Europos Sąjungos reguliavimas

- ES atominės energetikos politika yra įgyvendinama remiantis 1957 m. EURATOM sutartimi. Nors EURATOM liko atskira bendrija, sprendimus priima bei ES branduolinę politiką vykdo ES institucijos
- Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo harmonizavimas ES: 2011 m. liepos 19 d. ES Tarybos panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo direktyva, kt.

▪ Nacionalinis reguliavimas

- Kiekviena valstybė savarankiškai, vykdydama priimtus tarptautinius įsipareigojimus, vykdo savo atominės energijos politiką. Europos valstybių politika atominės energijos srityje nėra vieninga, priklauso nuo konkrečių kiekvienoje valstybėje ekonominių bei politinių veiksnių

- Tik efektyvi branduolinės saugos sistema gali užtikrinti ilgalaikę branduolinės energetikos plėtrą
- Net ir branduolinės avarijos pasaulyje nesustabdė planų 11 Europos valstybių statyti naujas atominės elektrines
- Branduolinės energetikos renesansas negalimas be efektyvaus ir skaidraus reguliavimą mechanizmo
- Visuomenės įtraukimas į projektą bei tinkamas informavimas apie branduolinių projektų eigą mažina priverstinių politinių sprendimų riziką
- Branduolinė energetika yra vienas racionaliausių energetinio stabilumo užtikrinimo būdų

Apie SORAINEN

- Pirmaujanti visiškai integruota regioninė advokatų kontora, teikianti verslo teisės ir mokesčių paslaugas Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Baltarusijoje
- Pradėjusi veiklą 1995 m., šiandien SORAINEN apima daugiau nei 120 teisininkų
- Pirmoji advokatų kontora Baltijos šalyse ir Baltarusijoje, kurios kokybės valdymo sistema sertifikuota pagal ISO 9001 kokybės standartą
- Konsultavome daugiau nei 7 500 vietos ir tarptautinių klientų apie 35 000 projektų

SORAINEN buvo pripažinta

METŲ ADVOKATŲ KONTORA BALTIJOS ŠALYSE

International Financial Law Review (2010, 2009)

IFLR Europos apdovanojimai

2010 ir 2009 ■ Londonas, JK

PLC Which lawyer? (2010, 2009)

Tarptautiniai advokatų kontorų apdovanojimai

2010 ir 2009 ■ Londonas, JK

Financial Times & Mergermarket (2008)

Europos įmonių susijungimų ir įsigijimų apdovanojimai

2008 ■ Londonas, JK

SORAINEN pripažinta

METŲ MOKESČIŲ PATARĖJU BALTIJOS ŠALYSE

dvejus metus iš eilės – 2010 ir 2011

International Tax Review

**INTERNATIONAL
TAX REVIEW**

- Europos mokesčių apdovanojimai ▪ 2010 ir 2011 ▪ Londonas, JK
- Europos mokesčių apdovanojimai yra teikiami remiantis konsultuotų mokesčių sandorių dydžiu, novatoriškumu ir sudėtingumu
- Apdovanojimai Baltijos šalių kategorijoje pirmą kartą buvo teikiami 2010 metais

GERIAUSIA TEISINIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJA BALTARUSIJOJE

MINISTRY OF JUSTICE OF THE REPUBLIC OF BELARUS

Baltarusijos Respublikos teisingumo ministerija

Ministerijos pripažinimas 2011 ▪ Minskas, Baltarusija

- SORAINEN yra vienintelė tarptautinė advokatų kontora Baltarusijoje gavusi tokio pobūdžio ministerijos įvertinimą

Ačiū!

Paulius Koverovas

Advokatas

tel. +370 52 685 040

mob. +370 69 889 100

paulius.koverovas@sorainen.com

Lietuva

Jogailos 4

LT-01116 Vilnius

tel. +370 52 685 040

faks. +370 52 685 041

lithuania@sorainen.com

Estija

Pärnu mnt 15

10141 Talinas

tel. +372 6 400 900

faks. +372 6 400 901

estonia@sorainen.com

Latvija

Kr. Valdemāra iela 21

LV-1010 Ryga

tel. +371 67 365 000

faks. +371 67 365 001

latvia@sorainen.com

Baltarusija

ul Nemiga 40

220004 Minskas

tel. +375 17 306 2102

faks. +375 17 306 2079

belarus@sorainen.com